איך נוצר הנהר יניסאי

כתבה ווינוקורובה
צייר גוסרוב

אגדת עמי סיביר

אומרים שחי פעם בשמיים זקן ענק. נפש טובה הייתה לו והוא שלט בכל העולם, בכוכבים בשמיים, בדגים בנהרות, בבעלי חיים בטייגה, בציפורים באוויר ובבני-אדם על הארץ. קראו לו יאסי.
בית היה ליאסי, כולו זכוכית, ודרך קירות הבית יכול היה לראות מה קורה בעולם.
והייתה לו גם אישה, חוסיאדאם שמה, אישה קטנה ורזה אבל רעת-לב. בעיניה של חוסיאדאם שום דבר לא מצא חן, בכל היא נזפה, זה לא כך, וזה אחרת. ופעם התרגז עליה יאסי וזרק אותה מהשמיים אל הארץ, יחד עם שש מפלצות, המשרתים שלה.
מאז חיה חוסיאדאם עם המשרתים שלה למרגלות ההרים הגבוהים, במים הגדולים, על שבעים ושבעה איים.
חוסיאדאם הפכה לראש כל הרוחות הרעות של הארץ. לאן שתשלח את אחד המשרתים שלה, שם תמיד תהינה צרות.
ואם תבוא בעצמה, צרות גדולות בהרבה.
אנשים מתחילים למות, מגפה תוקפת איילים, חיות בורחות לטייגה, דגים מתים בנהרות.
כך הציקה חוסיאדאם לאנשים עד שנולד גיבור גדול, אלבה.
כאשר אלבה גדל התחיל לשוט על המים בסירה מקליפת לבנה, צד דגים בחנית שלו בעלת שלוש חודים, ובעמקים צד איילים ויחמורים.
ופעם אמר אלבה "כמה זמן עוד תטריד אותנו חוסיאדאם הרעה הזו? אלך לחפש אותה, אלחם בה!"
והוא יצא בסירת קליפת לבנה שלו לכוון המים הגולים שלמרגלות ההרים

הגבוהים, אל שבעים ושבעה האיים.
הוא הגיע לאי ויצא לחוף. ואז מהצמחייה הסבוכה התנפלו עליו שש מפלצות מוזרות, המשרתים של חוסיאדאם. אך אלבה לא נבהל. הוא שלף את הרומח שלו, הניף אותה ותוך שריקת הלהב נפלו לחול שישה ראשים של המפלצות המוזרות.
אחרי שאלבה ניצח את משרתי חוסיאדאם חשב "הם היו שישה. ואיפה היא בעצמה? היא השביעית. צריך למצוא אותה."
פתאום ראה תזוזה קלה בחול שעל החוף. אלבה התחיל לחפור במקום זה ומצא שם שפמנון קטן. השפמנון הביט עליו בצער כזה שאלבה ריחם עליו. הוא זרק אותו לסירה שלו כדי להחזירו למים במקום עמוק יותר, ושוב הפליג במים בלי לדעת כי זו חוסיאדאם בעצמה שהתחפשה לדג.

ואז שמע אלבה מוסיקה יפה. מישהו שמנגן על כלי מיתרים, ועוד מישהו ששר

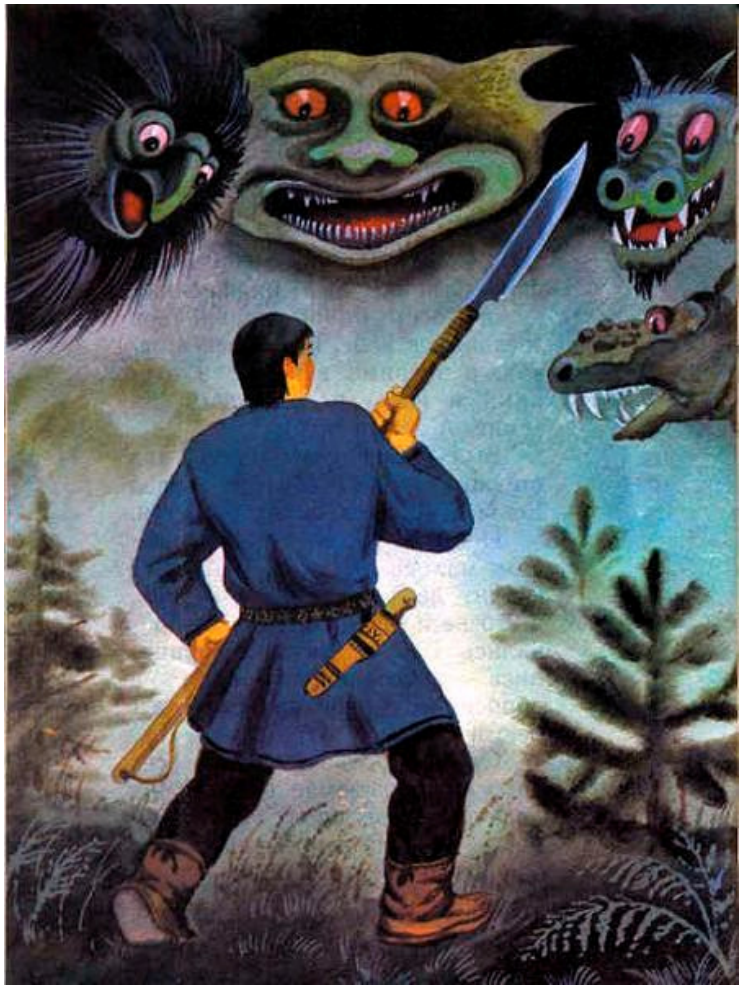

וסביב מתחילים לשיר גם הגלים, ההרים והטייגה. אלבה לא ידע כי זה נגינה של צ'ואוטיל, בנה של חוסיאדאם,.
אלבה הקשיב למוסיקה יפה ולא הרגיש כלל שהשפמנון קפץ בינתיים מהסירה למים. ואז נשמע קול "אמנם הרגת את

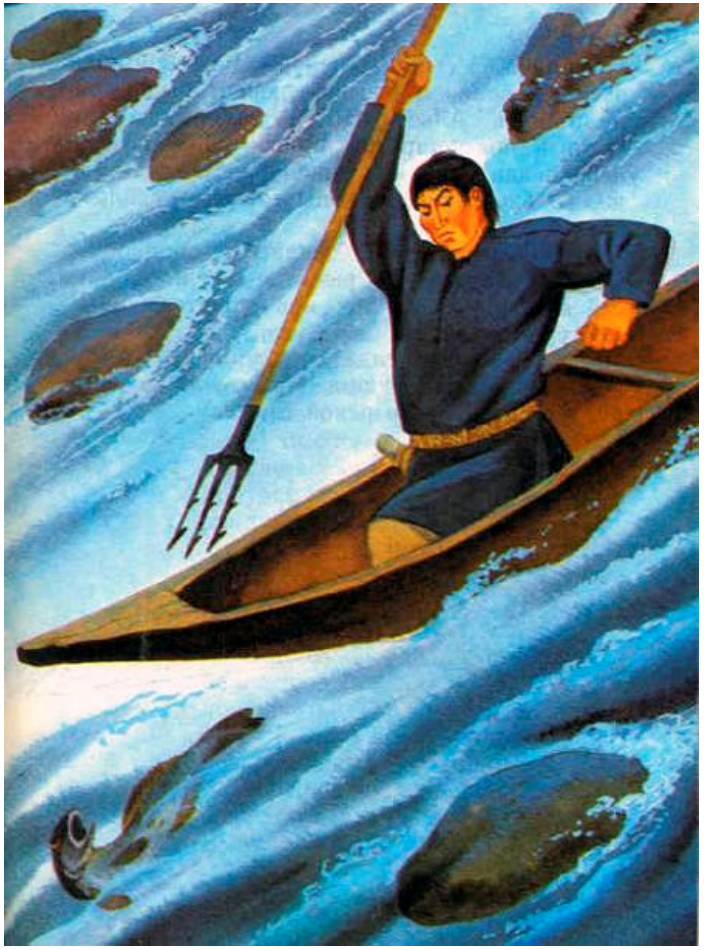

המשרתים שלי, אלבה, אך אותי לא תצליח להרוג."
אלבה התרגז מאוד שהחמיץ כך את חוסיאדאם! מתוך סירתו הרים קשת ברזל שלו ושלח חץ ישר לתוך ראשו של צ'ואוטיל. הראש התרסק לחלקים קטנים ודם התיז על הסלעים שבחוף. מאז חופי הנהר יניסאי באזור אוסינובסק נשארו אדומים.
בחנית שלו הכה אלבה במים במקום שממנו נשמע קולה של חוסיאדאם, אך היא חמקה ממכת מוות זו והתחילה לרוץ צפונה. היא שמה אחריה אבנים גדולות לרוחב המים הגדולים, כדי למנוע מאלבה להתקדם. אבל האבנים לא עמדו במכות אמיצות של אלבה. הוא גם הרג את האיילים של חוסיאדאם והשאיר אותם במים. רק הגבות שלהם בלטו מעל פני המים והם הפכו לסלעים.
חוסיאדאם המשיכה לרוץ אל מרגלות ההרים הגדולים ושם התחילה לחפור באדמה כדי לברוח מאלבה. והוא התקדם אחריה, מרסק בכף יד כל סלע שעמד בדרכו. כך רצה חוסיאדאם תחת פני האדמה צפונה, ואלבה אחריה ריסק סלעים. המים הגדולים זרמו בעקבות שניהם וכך נוצר הנהר יניסאי.